

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

CORPUL NAȚIONAL AL POLIȚIȘTILOR

BIROUL EXECUTIV CENTRAL

INFORMARE

18.01.2019

Corpul Național al Polițiștilor vă informează că la sfârșitul anului trecut Curtea Constituțională a declarat neconstituționale patru modificări recente la Codul Rutier, adoptate de parlamentari. Printre acestea se numără și cea potrivit căreia radarele ar trebui presemnalizate. Prevederile declarate neconstituționale nu se vor aplica.

1. A admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și a constatat că dispozițiile Articolului unic [cu referire la art.109 alin.(6)-(11), (13) și (14) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002] din Legea pentru modificarea art.109 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, sunt neconstituționale.

2. A respins, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de același autor și a constatat că celelalte dispoziții de lege criticate sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului.

Mai jos puteți vedea alineatele cu modificările declarate neconstituționale și criticile aduse de Președinție:

În cazul utilizării dispozitivelor radar instalate pe autovehicule staționare sau pe suportii amenajărilor rutiere ori a utilizării dispozitivelor radar tip pistol, este obligatorie presemnalizarea prezenței acestora în zona drumului public prin panouri de atenționare, postate mai înainte pe sensul de mers, cu minimum 500 m în localitate și cu minimum 2000 m în afara localității, dar nu mai mult de 1000 m în localitate și 4000 m în afara localității față de radar.

Critica de neconstituționalitate: *"Alin. (4) al art. 109 din legea dedusă controlului de constituționalitate prevede: „Dispozitivele destinate măsurării vitezei se instalează exclusiv pe autovehicule care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere și care sunt poziționate vizibil. Dispozitivele mobile, de tip pistol, destinate măsurării vitezei se utilizează la o distanță maximă de 10 metri de autovehiculele care prezintă înscrisurile și însemnele distinctive ale poliției rutiere. Se interzice utilizarea dispozitivelor de măsurare a vitezei din autovehicule care nu prezintă înscrisurile și însemnele distinctive, de către polițiști care nu poartă uniforme, cu înscrisuri și însemne distinctive”. De asemenea, alin. (6) din același articol al legii criticate dispune obligativitatea presemnalizării dispozitivelor radar utilizate în mod staționar, prin panouri de atenționare, instalate pe sensul de mers la o distanță de 500-1000 m în localitate, respectiv de 2.000-4.000 m în afara localităților.*

Din formularea celor două texte nu se înțelege cu claritate dacă poziționarea vizibilă se referă la autovehicule, la înscrisurile sau la însemnele distinctive ale poliției rutiere. În egală măsură, nu este clar dacă vizibilitatea la care se referă art. 109 alin. (4) trebuie raportată în vreun fel la distanțele de 500 și 1000 de metri în cazul amplasării dispozitivelor radar în localități, respectiv la distanțe între 2000 și 4000 de metri în cazul amplasării dispozitivelor în afara localităților, prevăzute de

"Unitas per Veritatem"

art. 109 alin. (6) pentru presemnalizarea prezenței dispozitivelor radar instalate pe autovehicule sau pe suportii amenajărilor rutiere ori a utilizării dispozitivelor radar tip pistol. În aceste condiții, fiind susceptibile de mai multe interpretări de natură să genereze impredictibilitate în aplicare, dispozițiile alin. (4) și alin. (6) ale art. 109 din legea dedusă controlului de constituționalitate sunt neclare, ceea ce contravine art. 1 alin. (5) din Constituție. În plus, considerăm că această soluție legislativă se îndepărtează de la scopul instituirii normei, respectiv acela de a conduce la îmbunătățirea siguranței rutiere. Potrivit art. 2 din O.U.G. nr. 195/2002: „Îndrumarea, supravegherea și controlul respectării normelor de circulație pe drumurile publice se fac de către poliția rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, care are obligația să ia măsurile legale în cazul în care constată încălcări ale acestora”. În acest context, apreciem că activitățile poliției rutiere de aplicare a legii privind respectarea vitezei legale de circulație nu trebuie să se rezume la acțiuni vizibile și presemnalizate, în caz contrar aceasta urmând a se afla în imposibilitatea de a-și îndeplini obligațiile și atribuțiile prevăzute de lege.”

Contravenientul poate achita în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal de constatare a contravenției, jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege.

“Alin. (11) al art. 109 din legea supusă controlului prevede posibilitatea achitării de către contravenient a jumătate din minimul amenzii aplicate, în termen de cel mult două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal. Dispoziția se întemeiază pe prevederile art. 28 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Semnalăm însă că acest text a fost recent modificat prin Legea nr. 203/2018 privind măsuri de eficientizare a achitării amenzilor contravenționale, urmând să intre în vigoare la data de 1 ianuarie 2019. Astfel, Legea nr. 203/2018 stabilește posibilitatea achitării, în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal, a jumătate din minimul amenzii. Mai mult, art. 25 alin. (1) din această lege prevede că dispozițiile din actele normative în vigoare care stabilesc achitarea a jumătate din minimul amenzii contravenționale, într-un termen mai mic decât cel prevăzut la art. 28 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001, se abrogă. Drept urmare, considerăm că prevederile alin. (11) al art. 109 din legea criticată, referitoare la posibilitatea achitării a jumătate din minimul amenzii încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) în componenta sa referitoare la standardele de claritate și predictibilitate a legii.”

Pentru amenzile contravenționale în quantum de până la 20 puncte-amendă, contravenientul poate achita pe loc agentului constatator jumătate din minimul amenzii prevăzute de lege.

În cazul prevăzut la alin. (12), agentul constatator eliberează contravenientului chitanța reprezentând contravaloarea amenzii, în care se menționează data, numele și prenumele contravenientului, fapta săvârșită, actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, numele, prenumele și semnătura agentului constatator, nemaifiind necesară încheierea procesului-verbal de constatare a contravenției dacă nu se dispune și o sancțiune contravențională complementară.

“Cadrul general în materia sancționării contravențiilor reglementat de O.G. nr. 2/2001 menționează: „Art. 15. – (1) Contravenția se constată printr-un proces-verbal încheiat de persoanele anume prevăzute în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, denumite în mod generic agenți constatatori”. De asemenea, potrivit art. 16 din același act normativ, procesul verbal de constatare a contravenției „va cuprinde în mod obligatoriu: data și locul unde este încheiat; numele, prenumele, calitatea și instituția din care face parte agentul constatator; datele personale din actul de identitate, inclusiv codul numeric personal, ocupația și

locul de muncă ale contravenientului; descrierea faptei contravenționale cu indicarea datei, orei și locului în care a fost săvârșită, precum și arătarea tuturor împrejurărilor ce pot servi la aprecierea gravității faptei și la evaluarea eventualelor pagube pricinuite; indicarea actului normativ prin care se stabilește și se sancționează contravenția; indicarea societății de asigurări, în situația în care fapta a avut ca urmare producerea unui accident de circulație; posibilitatea achitării în termen de 48 de ore a jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ, dacă acesta prevede o asemenea posibilitate; termenul de exercitare a căii de atac și organul la care se depune plângerea”.

Așadar, chiar în situația aplicării doar a sancțiunii principale a amenzii, este necesară încheierea unui act de constatare a contravenției, act procedural contravențional, împotriva căruia să poată fi exercitate căile de atac prevăzute de lege. Mai mult, chitanța prevăzută de art. 109 alin. (13) din legea criticată reprezintă dovada efectuării unei plăți, însă în această situație, actul în baza căruia se efectuează respectiva plată lipsește. O atare reglementare vine în contradicție și cu dispozițiile art. 31 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001, potrivit cărora: *„Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia”, aspect ce contravine art. 1 alin. (5) din Constituție. În plus, elementele obligatorii pe care chitanța trebuie să le conțină nu corespund cu cele ale procesului-verbal, așa cum acestea sunt reglementate de art. 16 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001, iar natura juridică a chitanței nu poate fi una de act de constatare a contravenției. Din dispozițiile art. 109 alin. (13) din legea criticată rezultă că prin achitarea amenzii contravenționale, pe loc, agentului constator, persoana sancționată renunță la exercitarea căilor de atac prevăzute de lege. Or, prin lipsirea contravenientului de posibilitatea de a solicita unei instanței de judecată constatarea nelegalității respectivului act, o atare reglementare aduce atingere chiar dreptului fundamental al liberului acces la justiție prevăzut de art. 21 din Constituție.”*

Amenzile privind circulația pe drumurile publice se achită în condițiile legii și se fac venit integral la bugetele locale.

„Alin. (14) al art. 109 din legea supusă controlului prevede că amenzile privind circulația pe drumurile publice se fac venit integral la bugetele locale. Or, potrivit art. 4 din Legea nr. 203/2018, „sumele reprezentând amenzile contravenționale încasate în condițiile prezentei legi se fac venit la bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul”. Așadar, legea nu este clară cu privire la destinația sumelor încasate din amenzile privind circulația pe drumurile publice, neindicând dacă este vorba despre bugetul local al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care domiciliază contravenientul ori despre cel al unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale în care a fost aplicată sancțiunea contravențională. Drept urmare, și sub acest aspect prevederile alin. (14) al art. 109 din legea criticată încalcă normele de art. 1 alin. (5) din Constituție.

Așadar, prin dispozițiile nou introduse la alin. (3), la alin. (11) și la alin. (14) ale art. 109 se creează o serie de paralelisme legislative. Referitor la acest aspect, art. 16 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, menționează următoarele: *„(1) În procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere (...)”.*

Respectarea standardelor de claritate și predictibilitate a legii reprezintă o cerință de rang constituțional. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația

de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate (Decizia nr. 903/2010, Decizia nr. 743/2011, Decizia nr. 1/2014 și Decizia nr. 562/2017). Totodată, instanța de control constituțional a constatat că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (Decizia nr. 26/2012 și Decizia nr. 445/2014). În mod concret, prin Decizia nr. 1/2014, Curtea Constituțională a sancționat paralelismul legislativ, constatând încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție (paragrafele 111 și 113). Or, art. 16 din Legea nr. 24/2000 menționează că în procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Paralelismele legislative identificate contravin art. 1 alin. (5) din Constituție, prin viciile de tehnică legislativă, procesul de interpretare și aplicare a dispozițiilor mai sus menționate din legea criticată față de dispoziții contradictorii din alte acte normative sau din chiar cuprinsul O.U.G. nr. 195/2002 fiind în mod rezonabil afectat de confuzii și neclarități.

În consecință, modificările și completări aduse O.U.G. nr. 195/2002 încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece nu respectă principiul supremației legilor și nici principiul securității raporturilor juridice, în componenta sa referitoare la accesibilitatea, calitatea, claritatea și previzibilitatea legii, așa cum a fost consacrat de Curtea Constituțională în jurisprudența sa.

BIROUL EXECUTIV CENTRAL